

Документ за разглеждане в заседание

B9-0342/2023

11.7.2023

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ

за приключване на разисквания по изявления на Съвета и на Комисията

внесено съгласно член 132, параграф 2 от Правилника за дейността

относно необходимостта от действия на ЕС по отношение на операциите
по издирване и спасяване в Средиземно море
(2023/2787(RSP))

Лукас Мандел

от името на групата PPE

Доменек Руис Девеса, Биргит Зипел, Хуан Фернандо Лопес Агилар

от името на групата S&D

Фабиен Келер

от името на групата Renew

Ерик Маркварт, Гуендолин Делбос-Корфилд, Грейс О'Съливан,

Тинеке Стрик, Алис Кунке, Дамиен Карем, Моника Вана, Жорди

Соле, Дамиан Бьозелагер, Саския Брикмон

от името на групата Verts/ALE

Корнелия Ернст

от името на групата The Left

B9-0342/2023

Резолюция на Европейския парламент относно необходимостта от действия на ЕС по отношение на операциите по издирване и спасяване в Средиземно море (2023/2787(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека от 1948 г.,
- като взе предвид Женевската конвенция от 1951 г. и допълнителния протокол към нея,
- като взе предвид Международната конвенция за безопасност на човешкия живот на море от 1974 г. и Международната конвенция за търсене и спасяване по море от 1979 г. във вида, в който е изменена, както и свързаните резолюции на Международната морска организация (ИМО), и по-специално Резолюция MSC.167(78) от 20 май 2004 г., озаглавена „Guidelines on the Treatment of Persons Rescued At Sea“ (Насоки относно третирането на хора, спасени в морето),
- като взе предвид глава 5 от Международната конвенция за търсене и спасяване по море относно процедурите за експлоатация,
- като взе предвид Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи,
- като взе предвид член 1, член 2, параграф 1, член 3, член 6, член 18, член 19 и член 24, параграф 2 от Хартата на основните права на Европейския съюз,
- като взе предвид член 67, параграф 1, член 77, параграф 1 и член 77, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
- като взе предвид Регламент (ЕС) № 656/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за установяване на правила за наблюдението на външните морски граници в контекста на оперативното сътрудничество, координирано от Европейската агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите — членки на Европейския съюз¹,
- като взе предвид Глобалния пакт на ООН от 19 декември 2018 г. за безопасна, организирана и законна миграция и относно бежанците,
- като взе предвид Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана и за отмяна на Регламенти (ЕС) № 1052/2013 и (ЕС) 2016/1624²,
- като взе предвид предложенията на Комисията от 23 септември 2020 г. относно

---

¹ ОВ L 189, 27.6.2014 г., стр. 93.

² ОВ L 295, 14.11.2019 г., стр. 1.

нов пакт за миграцията и убежището (COM(2020)0609),

- като взе предвид съобщението на Комисията от 1 октомври 2020 г. относно прилагането на правилата на ЕС за определяне и предотвратяване на подпомагането на незаконното влизане, транзитно преминаване и пребиваване³,
- като взе предвид своята резолюция от 19 май 2021 г. относно защитата на правата на човека и външната политика на ЕС в областта на миграцията⁴,
- като взе предвид препоръката на комисаря на Съвета на Европа за правата на човека от юни 2019 г., озаглавена „Lives saved. Rights protected. Bridging the protection gap for refugees and migrants in the Mediterranean“ (Спасен човешки живот. Защитени права. Преодоляване на различията по отношение на защитата на бежанците и мигрантите в Средиземноморието), нейния доклад от 2021 г. за последващите действия, озаглавен „A distress call for human rights — The widening gap in migrant protection in the Mediterranean“ (Сигнал за бедствие във връзка с правата на човека — Задълбочаването на различията по отношение на защитата на мигрантите в Средиземноморието) и нейния коментар от 2022 г. относно правата на човека, озаглавен „For the rights of the living, for the dignity of the dead — Time to end the plight of missing migrants in Europe“ (За правата на живите, за достойнството на загиналите — Време е да се прекрати трагедията с изчезнали мигранти в Европа),
- като взе предвид своята резолюция от 8 март 2022 г. относно свиващото се пространство за гражданското общество в Европа⁵,
- като взе предвид доклада на Върховния комисар по правата на човека на ООН от 11 октомври 2022 г., озаглавен „Nowhere but back: Assisted return, reintegration and the human rights protection of migrants in Libya“ (Връщането като единствен избор — Подпомагане на връщането, реинтеграция и защита на правата на човека на мигрантите в Либия),
- като взе предвид плана за действие на ЕС от 21 ноември 2022 г. за Централното Средиземноморие,
- като взе предвид плана за действие на ЕС от 6 юни 2023 г. за Западното Средиземноморие и маршрутите през Атлантическия океан,
- като взе предвид доклада от 20 март 2023 г. на независимата мисия на ООН за установяване на фактите в Либия,
- като взе предвид доклада на Агенцията на Европейския съюз за основните права от 6 юли 2023 г., озаглавен „Six steps to prevent future tragedies at sea“ (Шест стъпки за предотвратяване на бъдещи трагедии в морето),
- като взе предвид член 132, параграф 2 от своя Правилник за дейността,

---

³ ОВ С 323, 1.10.2020 г., стр. 1.

⁴ ОВ С 15, 12.1.2022 г., стр. 70.

⁵ ОВ С 347, 9.9.2022 г., стр. 2.

- А. като има предвид, че по данни на Международната организация по миграция (МОМ) 27 633 души са били регистрирани като изчезнали (предполагаемо мъртви) в Средиземно море от 2014 г. насам; като има предвид, че броят на смъртните случаи е най-висок в Централното Средиземноморие, като МОМ докладва за над 17 000 смъртни случая и изчезвания; като има предвид, че през 2022 г. 2 406 души са били регистрирани като загинали или изчезнали, а за 2023 г. цифрата вече достига 1 875 загинали или изчезнали; припомня, че този маршрут е само един от многото смъртоносни маршрути, използвани от лица, които се опитват да стигнат до Европа;
- Б. като има предвид, че много уязвими лица, например жените и непридружените малолетни и непълнолетни лица, са сред хората, които се опитват да стигнат до Европа, прекосявайки Средиземно море; като има предвид, че много от тях са изложени на риск да станат жертва на трафик и експлоатация и следователно се нуждаят от незабавна защита;
- В. като има предвид, че спасяването на човешки живот е преди всичко проява на солидарност с изложените на риск, но и правно задължение както съгласно правото на ЕС, така и съгласно международното право, тъй като член 98 от Конвенцията на ООН по морско право — ратифицирана от всички държави членки и от Съюза, изисква от държавите да оказват помощ на всяко бедстващо в морето лице;
- Г. като има предвид, че съгласно член 19, параграф 2, буква ж) от Конвенцията на ООН по морско право, във връзка с член 17 от нея, чуждестранен кораб има право на мирно преминаване през териториалните води на държавите — страни по Конвенцията, и че трябва да се счита, че преминаването на чуждестранен кораб нарушава мира, добрия ред и сигурността на крайбрежната държава, ако в териториалните води този кораб товари или разтоварва товари, валута или лица в противоречие с митническите, данъчните, имиграционните или санитарните закони и правила на крайбрежната държава;
- Д. като има предвид, че международното морско право изисква от държавите да предприемат превантивни мерки, мерки за ранно предупреждение и ответни мерки за намаляване на риска от смърт в морето, включително чрез осигуряване на адекватни и ефективни действия за търсене и спасяване; като има предвид, че европейското право в областта на правата на човека изисква от държавите да изпълняват положителни задължения по отношение на опазването на живота на лицата под тяхна юрисдикция и да предприемат превантивни мерки за предотвратяване на реални и непосредствени заплахи за човешкия живот;
- Е. като има предвид, че в случай че координационният център за морски спасителни дейности, който отговаря за региона на издирвателни и спасителни операции, не поема отговорност за дадена операция, включително когато това се случва систематично, съгласно насоките на Комитета по морска безопасност на ИМО от 2004 г. относно третирането на хора, спасени в морето, за отговорен се счита първият уведомен координационен център;
- Ж. като има предвид, че международното морско право и правото в областта на

правата на човека, както и правото на Съюза изискват спасените лица да бъдат свалени на безопасно място на сушата; като има предвид, че съгласно определението в правото на Съюза „безопасно място“ означава място, където се счита, че спасителните операции са приключили, и където безопасността на живота на спасените лица не е застрашена, където техните основни човешки потребности могат да бъдат задоволени и откъдето може да бъде организирано транспортирането им до следващото или до крайното им местоназначение, като се вземе предвид защитата на основните им права в съответствие с принципа на забрана за връщане;

- З. като има предвид, че всички плавателни съдове, извършващи дейност в Средиземно море, включително когато участват в операции по спасяване, имат задължението да спазват съответните международни конвенции и другите приложими правила;
- И. като има предвид, че съгласно насоките на Комисията относно прилагането на правилата на ЕС за определяне и предотвратяване на подпомагането на незаконното влизане, транзитно преминаване и пребиваване „[в]секи, който участва в дейности по търсене и спасяване, трябва да спазва инструкциите, получени от координиращия орган, когато се намесва в операции по търсене и спасяване, в съответствие с общите принципи и приложимите правила на международното морско право и на правото в областта на правата на човека“; освен това припомня, че „[и]нкриминирането на неправителствени организации или на други недържавни организации, които извършват операции по търсене и спасяване при спазване на съответната правна рамка, представлява нарушение на международното право и следователно не е разрешено от правото на ЕС“;
- Й. като има предвид, че след края на операцията *Mare Nostrum* на 31 октомври 2014 г. в Централното Средиземноморие не е имало държавно организирани издирвателни и спасителни операции;
- К. като има предвид, че на 20 март 2023 г. Съветът реши да удължи мандата на операцията EUNAVFOR MED IRINI по линия на общата политика за сигурност и отбрана на ЕС до 31 март 2025 г., която, наред с другото, ѝ беше възложено да подкрепя изграждането на капацитет и обучението на либийската брегова охрана и военноморски сили;
- Л. като има предвид, че Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Frontex) понастоящем осъществява дейност в Средиземно море чрез операциите *Themis* (която подкрепя Италия в Централното Средиземноморие), *Poseidon* (която подкрепя Гърция по гръцките морски граници с Турция) и *Indalo* (която подкрепя Испания в Западното Средиземноморие);
- М. като има предвид, че либийската брегова охрана продължава да засича или спасява голям брой хора в морето; като има предвид, че в няколко случая Съвместният координационен център за спасителни дейности в Либия не изпълни изцяло задълженията си по координирането на спасителни операции съгласно международното морско право, често не реагира на призови за бедствие, възпрепятства спасяването на човешки живот от плавателни съдове на НПО и

застраши човешки живот при спасяване или засичане на хора в морето; като има предвид, че Frontex предоставя информация на либийския координационен център за морски спасителни дейности относно бедстващи хора в морето;

- Н. като има предвид, че лицата, задържани от либийската брегова охрана, биват прехвърляни в центрове за задържане, където системно са изложени на произволно задържане при нечовешки условия и където изтезанията и други форми на малтретиране, включително изнасилване, както и произволните убийства и експлоатацията, са масово явление; като има предвид, че върховният комисар на ООН за бежанците счита, че Либия не отговаря на критериите, за да бъде определена като безопасно място за целите на свалянето на брега след спасяване в морето;
- О. като има предвид, че контрабандата и трафикът на мигранти са различни явления, които са предмет на различни правни рамки на равнището на Съюза и на международно равнище; като има предвид, че трафикът на хора се изразява в набиране, транспортиране или прием на лице чрез насилие, измама или злоупотреба с цел експлоатация, докато контрабандата на мигранти съгласно Протокола на ООН срещу незаконния трафик на мигранти по суша, море и въздух (Протокола на ООН срещу незаконния трафик) означава осигуряването на незаконен достъп на дадено лице до територията на участваща държава, на която въпросното лице не е нито гражданин, нито е постоянно пребиваващ в нея, с цел получаване, пряко или косвено, на финансова или друга материална облага;
- П. като има предвид, че в своята резолюция от 12 април 2016 г. относно положението в Средиземно море и необходимостта от всеобхватен подход на ЕС към миграцията Парламентът изрази становището, че наличието на постоянни, солидни и ефективни ответни мерки на Съюза в рамките на операциите по търсене и спасяване по море е от съществено значение за предотвратяването на ескалацията на смъртните случаи сред мигрантите, които се опитват да пресекат Средиземно море; като има предвид, че следва да бъдат създадени законни и безопасни пътища с цел да се намалят незаконната миграция и смъртността в Средиземно море;
- Р. като има предвид, че в своята резолюция от 18 април 2018 г. относно напредъка по глобалните пактове на ООН за безопасна, организирана и законна миграция и относно бежанците Парламентът призовава за осигуряване на по-голям капацитет за търсене и спасяване на хора в беда, за разгръщане на по-голям капацитет от всички държави и за признаване на подкрепата, предоставена от частни лица и НПО при провеждането на спасителни операции в морето и на сушата;
- С. като има предвид, че наличието на силен и постоянен механизъм за солидарност между държавите членки е основен приоритет за осигуряване на справедливо споделяне на отговорността на равнището на Съюза след свалянето на брега на мигранти след операция по търсене и спасяване;
1. изразява дълбоко съжаление и скръб във връзка с повтарящата се трагична загуба на човешки живот в Средиземно море, и най-вече корабкрушението от 14 юни 2023 г., когато риболовен кораб потъна в Йонийско море, край бреговете на

Пилос, Месения, Гърция, докато е превозвал приблизително 750 души, от които 104 са спасени, 82 тела са били открити, а останалите са изчезнали, като се предполага, че са мъртви; настоятелно призовава ЕС и неговите държави членки да направят всичко възможно, за да идентифицират телата и изчезналите лица и да информират техните роднини; припомня необходимостта да се осигури хуманно и достойно третиране на оцелелите и призовава държавите членки да използват временния механизъм за доброволно преместване, за да преместят тези лица, като вземат предвид семейните връзки и гарантират, че те получават подходящи грижи;

2. отново изтъква задължението съгласно международното морско право за оказване на помощ на бедстващи лица и призовава всички държави членки, независимо дали действащи поотделно, като държави — членки на ЕС, или в рамките на съответните международни форуми, да се придържат изцяло към стандартите на относимото международно право и право на Съюза; призовава всички плавателни съдове, провеждащи операции по търсене и спасяване, да спазват инструкциите, дадени съгласно относимото международно право и право на Съюза от страна на компетентния координационен център за търсене и спасяване, и да си сътрудничат с органите на държавите членки и с Frontex, за да се осигури безопасността на мигрантите;
3. изразява загриженост, че въпреки големия брой спасени през последните години лица, МОМ е регистрирала 27 633 души, които са изчезнали в Средиземно море от 2014 г. насам; призовава Комисията да направи оценка на настоящите практики на държавите членки по отношение на операциите по търсене и спасяване и незабавно да започне работа по нов, по-устойчив, надежден и постоянен подход към тях, като замени съществуващите *ad hoc* решения, и да предостави материална, финансова и оперативна подкрепа на държавите членки с цел увеличаване на цялостния капацитет за спасяване на човешки живот в морето и координиране на операциите по търсене и спасяване;
4. призовава освен това държавите членки и Frontex да укрепят проактивните операции по търсене и спасяване, като предоставят достатъчно плавателни съдове и оборудване, специално предназначени за операциите по търсене и спасяване, както и човешки ресурси по маршрутите, по които те могат да допринесат ефективно за спасяването на човешки живот; призовава Комисията да предоставя политическа и финансова подкрепа за подобни инициативи; призовава държавите членки да използват пълноценно всички плавателни съдове, годни да оказват помощ при операции по търсене и спасяване, включително плавателни съдове, експлоатирани от неправителствени организации; счита, че плавателните съдове на НПО и търговското корабоплаване не следва да бъдат заместител на надлежното изпълнение от страна на държавите членки и на Съюза на техните задължения за търсене и спасяване; призовава за създаването на всеобхватна мисия на ЕС за търсене и спасяване, изпълнявана от компетентните органи на държавите членки и Frontex;
5. счита, че всички участници в Средиземно море следва проактивно да предават информация, и когато е целесъобразно, да предават съобщения за бедстващи в морето лица на органите, отговарящи за провеждането на операции по търсене и

спасяване, и по целесъобразност, на всички плавателни съдове в близост, които биха могли непосредствено да участват в търсене и спасяване и да откарат тези лица до безопасно пристанище за слизване на брега; насърчава държавите членки надлежно да вземат предвид насоките на Комисията относно прилагането на правилата на ЕС за определяне и предотвратяване на подпомагането на незаконното влизане, с цел да се даде възможност за работа на всички участници в операции по търсене и спасяване; призовава освен това държавите членки да поддържат най-близките си безопасни пристанища отворени за кораби на НПО и да не търсят наказателна отговорност от лицата, които предоставят помощ на бедстващи мигранти;

6. призовава Комисията да засили ролята си на координатор в рамките на групата за контакт по въпросите на търсенето и спасяването, като свиква по-редовни заседания и като приобщава всички участници в операции по търсене и спасяване, включително НПО и корабособствениците, с оглед на развитието на по-голямо взаимодействие и общи практики, за да се осигури бърза реакция в случай на инциденти в морето; призовава Комисията да докладва редовно на Парламента относно дейността на групата за контакт по въпросите на търсенето и спасяването;
7. призовава Frontex значително да увеличи наличната информация относно оперативните си дейности по море във връзка с търсене и спасяване и да предоставя на обществеността точна и изчерпателна информация относно своите дейности, като същевременно потвърждава правното си задължение да не разкрива оперативна информация, която „би застрашила постигането на целта на операциите“; призовава Frontex да изпълнява специфичните си задължения съгласно Регламента за европейската гранична и брегова охрана, включително да предоставя редовно на членовете на Парламента, пред които се отчита, подробна информация; подчертава по-конкретно необходимостта от по-подробна информация след завършването на операция;
8. призовава Комисията да проучи дали действията, предприети от някои държави членки в съответствие с националното им право за недопускане на влизането на дежурни лодки в техните териториални води без предварително разрешение, са в съответствие с правото на Съюза, с международното право и с член 18 от Хартата на основните права, разглеждан в контекста на Европейската конвенция за правата на човека и на Женевската конвенция, и да предприеме подходящи действия, когато по нейна преценка действията на държавите членки не са в съответствие с правото на Съюза;
9. отново заявява, че държавите — членки на ЕС, следва да осигуряват бързо и независимо разследване на всички корабокрушения, като при тези разследвания се обръщат за експертен опит към специализираните органи по правата на човека; подчертава, че ЕС следва да намери начини за прилагане на принципите на прозрачност и отчетност, установени в правилата на ЕС, при разследването на корабокрушения;
10. призовава Комисията да сподели изчерпателна информация и данни относно равнището на подкрепата, предоставяна чрез финансиране от ЕС и държавите

членки на граничната и бреговата охрана в трети държави, включително Либия, Турция, Египет, Тунис и Мароко, не само чрез директно прехвърляне на средства, но и под формата на материална и техническа помощ и помощ за обучение, включително като част от дейността на агенциите на ЕС; призовава Комисията и държавите членки да направят оценка на твърденията за сериозни нарушения на основните права от страна на либийската брегова охрана и да прекратяват сътрудничеството в случай на сериозни нарушения на основните права по отношение на заловените в морето лица;

11. призовава Комисията, държавите членки и Frontex да гарантират, че свалянето на брега се извършва само на безопасно място в съответствие с относимото международно право и право на Съюза, и да гарантират, че това пристанище е най-близкото безопасно пристанище, на което е възможно сваляне на брега; припомня на всички участници, че трябва да се въздържат от даване на инструкции на капитаните на кораби, които могат пряко или косвено да доведат до ненужно забавяне на безопасното слизване на спасени лица или до слизване на спасени лица на опасно място;
12. отново заявява, че безопасните и законни пътища са най-добрият начин за избягване на загубата на човешки живот, и настоятелно призовава държавите членки да укрепят мерките за презаселване, и когато е необходимо, да създадат хуманитарни коридори към Европейския съюз;
13. припомня, че европейското интегрирано управление на границите следва да се прилага като споделена отговорност на Frontex и националните органи, които отговарят за управлението на границите, включително бреговата охрана, доколкото тя изпълнява операции по наблюдение на морските граници и всякакви други задачи по граничен контрол;
14. решително осъжда престъпните контрабандисти и трафиканти, които експлоатират уязвими лица и застрашават живота на хората в морето, и призовава за повече усилия за разбиване на техните престъпни мрежи, за наказателно преследване на отговорните лица и за прекъсване на техните незаконни дейности;
15. припомня, че хората в третите държави трябва да бъдат информирани на ранен етап от медиите и образователните институции, че маршрутът през Средиземно море е смъртоносен и опасен; призовава за сътрудничество с тези трети държави за тази цел;
16. отбелязва, че Парламентът вече изрази становище, че наличието на постоянни, солидни и ефективни ответни мерки на Съюза в рамките на операциите по търсене и спасяване по море е от съществено значение за предотвратяването на ескалацията на смъртните случаи сред мигрантите, които се опитват да пресекат Средиземно море; счита, че правилното изпълнение на задълженията съгласно международното право относно търсенето и спасяването изисква по-проактивен и координиран подход към операциите по търсене и спасяване от страна на Съюза и неговите държави членки; продължава да бъде убеден, че Frontex, в тясно сътрудничество с държавите членки, следва да играе ключова роля в един по-проактивен отговор на Съюза на търсенето и спасяването;

17. счита, че в съответствие с препоръките на Агенцията за основните права, като първа стъпка, Комисията и държавите членки следва да се споразумеят за обмен на протоколи за търсене и спасяване и да разработят най-добри практики, за да могат държавите членки да коригират своите протоколи за търсене и спасяване; счита освен това, че Комисията следва също така да разгледа възможността за обвързване на финансирането от ЕС за управление на морските граници с използването на протоколи, които осигуряват навременна помощ за хората в опасност в морето;
18. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Комисията, Съвета, държавите членки и техните национални парламенти, Frontex, Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището, Европол, Агенцията на Европейския съюз за основните права, върховния комисар на ООН за бежанците, Международната организация по миграция и неправителствените организации, извършващи дейности по търсене и спасяване.